

Zdeněk Urban: Hudební vzpomínání s revivalem v klubu Vagon

Oponentský posudek bakalářské práce

Ve své práci se Zdeněk Urban věnuje jednomu z nejfrekventovanějších rockových klubů Prahy – Vagonu. Zaměřuje se na revivalové kapely, které mají v dramaturgii klubu své neoddiskutovatelné místo. Jedná se o další z bakalářských prací, které se buď celkově nebo okrajově věnují tomuto pražskému klubu (Kříž 2010; Vopička 2015; Beňo 2017) a dá se tak říci, že Vagon se stává jedním z nejprobádanějších pražských klubů.

Práce je zřetelně rozdělena na dvě části – teoretickou a empirickou, metodologická část je včleněna do teoretické, což bohužel ubírá na přehlednosti. Hned v úvodu autor předkládá velice hezký positioning, ve kterém vysvětluje svůj postoj k rockové hudbě, která je navíc i zakořeněna v jeho rodinném zázemí. Dobře zde vysvětluje i to, proč si vybral pro svůj výzkum právě revivalové hudební skupiny.

V teoretické části se autor opírá nejen o klasický etnomuzikologický „kánon“ jako je Kay Kaufman Shelemay, ale i o teorii v rámci *memory studies*: Astrid Erll, Jana Assmanna a v zásadě dá se říci, že v rámci vzpomínání autor navazuje na *Pražské hudební světy* doc. Jurkové a kolektivu, případně na bakalářskou práci Jana Vopičky, který se věnoval ve své době podobnému tématu.

Různé podkapitoly v teoretické části od sebe bohužel nejsou dostatečně odlišeny, takže se čtenář v textu trochu ztrácí – po vzpomínání ihned nastupuje popisování *revivalu*, bez žádného úvodu nebo oddělení (str. 11). Zároveň použití popisu *revivalu* v *Oxford Handbook of Musical Revival* autorek Caroline Bithell a Juniper Hill v daném případě příliš nefunguje, protože ty popisují revival spíše hudebního stylu nebo žánru než toho, že kapely kopírují své slavné vzory. V případě kapel v klubu Vagon zcela chybí komunitní faktor, o který Bithell a Hill svou hypotézu opírají. Bohužel tato skutečnost není reflektována autorem. O kapelách ve Vagonu se tedy rozhodně říci nedá, že: „Revivalisté jsou tedy těmi, kteří *reinterpretují, modifikují a vytvářejí nové dějiny.*“ (str. 13). Jde tedy o posun v anglickém a českém chápání *revivalu* – v anglickém kontextu spíše „obrození“ u nás „kopírování“. Teorie *revivalu* tedy v předkládané práci bohužel příliš nefunguje, protože jednoduše pojednává o něčem jiném.

Metodologicky práci není co vytknout, správně se opírá o kvalitativní strategii a klub je v rámci hudebního vzpomínání vybrán dobře, protože v něm revivalové kapely vystupují několikrát měsíčně. Zároveň mi ale v práci chybí otázka, *proč* tomu tak je.

Zásadní částí je empirická část. Ta je psána možná až příliš nenuceně, zároveň v popisu prostoru bych uvítal i větší historický kontext - klub Vagon je jedním z nejstarších klubů, který funguje už od třicátých

let a skutečně ve své původní formě vypadal jako vagon, kdy se sedávalo v kupé. Tento kontext, i návaznost na undergroundovou historii místa, na kterou by se též dalo vzpomínat, (hrávali zde formace jako Psí Vojáci, Plastic People of the Universe, Garáž atd.) v práci zcela chybí.

Jako vzorek si autor vybral čtyři slavné rockové kapely a jejich revivaly, konkrétně kapely Black Sabbath, AC/DC, Guns N' Roses a Nirvana. Tento vzorek mi přijde dostatečný, navíc celou empirickou část doplňují čtivě napsané momentky z koncertů revivalů těchto kapel, které dokáží dobře ilustrovat dění v klubu. Bohužel zde ale vázne následná interpretace. V pasáži věnované návštěvníkům klubu se čtenář nedozvídá, z jakého koncertu dané pozorování je a jedná se spíše o skrumáž různých anekdot než o skutečný výzkum. V zásadě až zde se projevuje to, proč se v teoretické části autor odpichuje od *memory studies*, kdy jeden z návštěvníků klubu chodí na revivaly proto, že vzpomíná, jak poslouchal tuto hudbu na učilišti, ale chybí zde jakékoliv propojení s teorií. Zároveň by se práci dalo vytknout to, že si autor vybral pouze skupiny, které hrají celý svůj repertoár stejné skupiny a nezainkorporoval do své práce i tzv. „zábavové kapely“, které hrají jednotlivé hity různých skupin a jsou tak spíše „revivalem doby“ než přímo revivalem kapely.

Předkládaná práce navíc trpí formálními neduhy – nejsou zde vysvětleny emické pojmy („pogovat“ na str. 31, „zburstřená“ – správně „zboostřená“ od slova booster, ještě lépe a česky „zkreslená“ na str. 32), opakování se již použitých slov („vizáží“ na str. 41), v textu zcela chybí, kdy byly pořízeny rozhovory plus by se jí navíc dal vyčíst neakademický a příliš „familiární“ jazyk.

I přes tyto výtky je ale práce dobrou sondou do na naší fakultě již zkoumaného „hudebního světa“ klubu Vagon, s unikátním zaměřením právě na revivalové kapely. Ceníím zde i propojení s literaturou, která se tomuto tématu věnovala, zejména s Vopičkovou bakalářskou prací *Vychladlá láska. Obraz zahraniční populární hudby 60. let v současné Praze*. Z těchto důvodů hodnotím práci jako velmi dobrou.

V Kolči dne 24.8.2024

Mgr. Oldřich Poděbradský, Ph.D.